

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİ

Kılavuz Kitapçığı

Geleneksel
Çocuk Oyunları Şenliği

20 Aralık 2013

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİ

Kılavuz Kitapçığı

ÖNSÖZ

Çocuklarla iletişim kurmanın, onların dünyasını paylaşmanın bir yolu olan oyun, iletişim kurma yollarının en doğal olanı, en sık kullanılanı ve en sağlıklı sonuç verendir. Genel olarak oyun; “Belli bir amaca yönelik olan ve olmayan kurallı ya da kuralsız gerçekleştirilen, fakat her durumda çocuğun isteyerek ve hoşlanarak yer aldığı, fiziksel, bilişsel, dil, duygusal ve sosyal gelişimini temel alan gerçek hayatın bir parçası ve çocuk için en etkin öğrenme süreci.” şeklinde ifade edilmektedir.

Oyun; çocuğun kendini tanımasına ve kendini başkalarından ayıran özelliklerinin bilincine varmasına yardımcı olur. Çocuk, oynarken diğer insanlarla iletişim kurmayı, paylaşmayı, iş birliği ve yardımlaşmayı, birlikte problemleri çözmeyi öğrenir. Sosyal kuralları ve etik değerleri oyun yoluyla daha kolay kazanır.

Dünyanın her yerinde, her çağda ve kültürde çocuklar oyun oynamaktadır. Ancak nesilden nesile aktarılan bu oyunların bir kısmı olduğu gibi oynanırken, bir kısmı birtakım değişmelere uğramış, diğer bir kısmı ise tamamıyla unutulmuştur. Geçmişten günümüze ülkemizde bilinip oynanan oyunlar ne yazık ki her geçen gün biraz daha unutulmaktadır.

Hayat boyu öğrenme konusunda farkındalık oluşturmak ve unutulmaya yüz tutmuş geleneksel çocuk oyunlarımızı yeniden canlandırmak amacıyla düzenlenmesi planlanan geleneksel çocuk oyunları şenliği için hazırlanan bu rehber, geleneksel çocuk oyunları şenliklerinin felsefesinden organizasyon detaylarına kadar ihtiyaç duyulacak tüm bilgileri kullanıcılara sunmaktadır.

Şenliklerin düzenlenmesinde görev alarak hayat boyu öğrenmenin geliştirilmesine katkı sağlayacak herkese şimdiden teşekkür eder, çalışmalarında başarılar dilerim.

Nabi AVCI
Millî Eğitim Bakanı

GİRİŞ

Çocuklarımız hayatı oynayarak öğrenmektedir. Bu anlamda çocuklarımızın gelişimin de oyunlar; onlara liderlik, kurallara uyma, paylaşmayı bilme, zamanı verimli kullanma, zihinsel ve fiziksel beceriler kazanma ve kendi kültürünü tanıma gibi kazanımları sağlayabilmektedir.

Günümüzde çocuklar; köylerinde, mahallelerinde, sokaklarında daha az oynuyorlar. Kentsel yaşamın olumsuzlukları yanında, bilgisayar oyunları da çocuklara geleneksel oyunlarımızı unutturmaktadır. Ayrıca hareketsiz yaşam ve sağlıksız beslenme obez çocukların sayısını hızla arttırmaktadır. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği ile; çocuklarımızın karakterine uygun fiziksel etkinlikler yapması, paylaşmayı öğrenmesi, oyunla başlayan spor alışkanlığının kazandırılması hedeflenmiştir.

Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliğinin diğer bir amacı ise, zamanlarının büyük kısmını bilgisayar ve televizyon başında geçiren çocuklarımıza oyunla başlayan spor alışkanlığı kazandırmaktır. Nihai hedefimiz ise millî kültürümüzün önemli bir bölümünü teşkil eden çocuk oyunlarının öğretilmesi ve yaşatılmasıdır. Böylece; çocuğun isteyerek, hoşlanarak yer aldığı, fiziksel, bilişsel, dilsel, duygusal ve sosyal gelişiminin temeli olan oyunlar onları gerçek hayata da hazırlayacaktır.

Bu inançla unutulmaya yüz tutmuş oyunlarımızı tekrar gün yüzüne çıkarmak için Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği düzenlemeye karar verdik.

İnanıyoruz ki, geleneksel çocuk oyunlarımız geleceğimizin teminatı olan yavrularımızın hem eğitiminde hem de çocukluk anılarında önemli bir yer tutacaktır.

Bu güzel ŐenliĐin dűzenlenmesinde gűrev alan ve bizimle beraber sorumluk paylaŐan baŐta Gençlik ve Spor BakanlıĐı Spor Genel MűdűrlűĐű olmak űzere Őenliklere katkı saĐlayan herkese teŐekkűr ediyorum.

Doç. Dr. Mustafa Kemal BIÇERLİ
Milli EĞitim Bakanlığı
Hayat Boyu ŐĐrenme Genel Műdűrű

İÇİNDEKİLER

OYUN NEDİR?.....	6
ÇOCUK OYUNLARI VE ÖNEMİ.....	6
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİ NEDİR?	6
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİNE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ VE FİRMALARIN KATKISI.....	7
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİ DÜZENLENMESİNİN GEREKÇELERİ.....	7
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİ YOL HARİTASI.....	8
EK-1.....	13
İRTİBAT KİŞİLERİ.....	14

OYUN NEDİR?

Oyun; bireyin zihinsel kapasitesini geliştiren, dış dđnyayı kavramasını, işsel duygularını yansıtmasını sağlayan, bireylerin sosyalleşmesinde önemli rol oynayan araçtır.

ÇOCUK OYUNLARI VE ÖNEMİ

Çocuk oyunları; çocukların zihinsel, bedensel ve sosyal yönden gelişmelerine katkı sunan oyunlar bütünüdür. Geleneksel çocuk oyunları faaliyeti de bu kapsamda gelenek ve göreneklerin yeni nesillere aktarılmasını sağlayan kültürel bir etkinliktir.

Bu kapsamda, Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği'nin düzenlenmesi;

- Çocukların oyun alanlarını kısıtlayan modern şehir hayatında oynanmayan, unutulmuş ve öz kültürümüz olan geleneksel çocuk oyunlarımızı oynayabilmesini,
- Yarışma, kazanma ve kaybetme kavramlarının çocuklarımıza en olumlu şekilde öğreten değerler bütünü olmasını,
- Hızla çoğalan nüfusumuzun mutlu, sağlıklı ve bilinçli nesiller olarak geleceğe sağlam adımlarla yürümesini,
- Modern şehir yaşamının çocukların oyun alanlarını kısıtlamasından doğmuş olumsuzlukları gidermesine katkı sağlaması,
- Çocuklarımıza küçük yaşta spor kültürü ve spor bilinci kazandırması,
- Yetişkinlerin de çocuk oyunlarına katılmasıyla kuşaklar arası iletişimin ve paylaşımın artmasına katkı sağlayacaktır.

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİğİ NEDİR?

Geleneksel çocuk oyunlarımızın yaşatılması, toplumda bu konuda farkındalık oluşturulması adına Türkiye genelinde tüm illerde oluşturulacak organizasyon komiteleri tarafından organize edilerek gerçekleştirilecek şenliktir.

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİNE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ VE FİRMALARIN KATKISI

Geleneksel çocuk oyunlarımızın yaşatılması, toplumda bu konuda farkındalık oluşturulması adına gerçekleştirilecek şenliklere, sivil toplum kuruluşlarının ve firmaların katkısının sağlanması, toplumda bu konuda geniş kitlelere ulaşılmasını ve organizasyonun daha etkin gerçekleştirilmesini sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü iş birliğinde düzenlenecek olan Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği'nin gerçekleştirilmesinde, Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğüne bağlı faaliyet gösteren Türkiye Geleneksel Spor Dallarını Federasyonunun desteğine ve Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile Geleneksel Çocuk Oyunları Derneği (GEÇODER) arasında 20.6.2013 tarihinde imzalanan ve aynı amaca hizmet eden protokolün göz önüne alınarak bu çalışmaların ildeki organizasyon komitesi tarafından birleştirilerek yürütülmesi gerekmektedir.

Şenliğin gerçekleştirileceği ildeki organizasyon komitesi, ihtiyaç duyulması durumunda şenliğe katkı sağlayacağı düşünülen diğer sivil toplum kuruluşları ve firmaları belirleyerek iş birliği yapabilecektir.

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİ DÜZENLENMESİNİN GEREKÇELERİ

- Çocuğun isteyerek, hoşlanarak yer aldığı, fiziksel, bilişsel, dilsel, duygusal ve sosyal gelişiminin temeli olan, gerçek hayatın bir parçası olması,
- Çocuk için etkin bir öğrenme süreci olması,
- Çocuklarda özgür düşünme yeteneğinin gelişimini sağlaması,

- Çocuklara empati kurmayı, başkalarına saygı göstermeyi, karşılıklı diyaloglarda kendi sorumluluğunu fark etmeyi, sabırlı olmayı, kurallara uymayı, stresle baş etmeyi, problem çözmeyi ve liderlik özelliklerini pekiştirmeyi öğretmesi,
- Karakter ve kişilik gelişimini, iletişim kurma yeteneklerini olumlu yönde pekiştirmesi,
- Çocukların yeni arkadaşlıklar kurmalarına yardımcı olmasıdır.

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI ŞENLİĞİ YOL HARİTASI

1. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği kılavuzunu, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, 81 il millî eğitim müdürlüğüne; Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü de 81 il gençlik hizmetleri ve spor müdürlüğüne gönderilmesini sağlayacaktır.
2. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği'nin düzenlenmesi için illerde il organizasyon komitesi oluşturularak şenliklerin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Organizasyon komitesinde; vali yardımcısı başkanlığında millî eğitim il müdürü ve hayat boyu öğrenme bölümünden sorumlu müdür yardımcısı/şube müdürü, gençlik hizmetleri ve spor il müdürü ve gençlik hizmetleri ve spor şube müdürü, Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu il temsilcisi, iki beden eğitimi öğretmeni, iki sınıf öğretmeni ve iki spor uzmanı veya antrenörden oluşturulacaktır. İl organizasyon komitesi gerektiğinde ilçelerde, ilçe organizasyon komitesi oluşturulmasını sağlayabilir. İlçe organizasyon komitesi; kaymakam başkanlığında ilçe millî eğitim müdürü ve hayat boyu öğrenme bölümünden sorumlu şube müdürü, gençlik hizmetleri ve spor ilçe müdürü, iki beden eğitimi öğretmeni, iki sınıf öğretmeninden oluşturulur.
3. İl organizasyon komiteleri **10 Ocak 2014** tarihine kadar oluşturulacak; oluşturulan komisyonları, il millî eğitim müdürlükleri Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne, il gençlik hizmetleri ve spor müdürlükleri ise Gençlik

ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı sfokulspor@gmail.com e-mail adresine **17 Ocak 2014** tarihine kadar bildirecektir.

4. Organizasyon komiteleri geleneksel çocuk oyunları şenliğinin yürütülmesiyle ilgili her türlü iş ve işlemlerden (şenlik tarihinin belirlenmesi, şenlik programının oluşturulması, ihtiyaç duyulması durumunda şenliğe katkı sunacak sivil toplum kuruluşu ve firmaların belirlenmesi ve bunun gibi) sorumludur.
5. Organizasyon komiteleri, yapılan tüm çalışmalarında ve basılı materyallerinde “Çocuk Oyunları Şenliği” ifadesini ve logosunu üzerinde değişiklik yapmadan kullanacaktır. Logo, <http://cocukoyunlari.meb.gov.tr/logo.zip> adresinden indirilecektir.
6. Organizasyon komiteleri, Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği kapsamında düzenlenen tüm faaliyetlerin izleme, değerlendirilme ve raporlaştırılmasından sorumludur.
7. Organizasyon komiteleri, şenlik programlarını belirlerken geleneksel çocuk oyunlarını içeren (mendil kapmaca, yağ satarım bal satarım, tombik, yakan top, kaleli yakan top, topaç çevirme gibi oyunları) yarışmalara, çocukların ve yetişkinlerin birbirine kaynaşmasına katkı sunacak, bu konuda toplumda farkındalık oluşturabilecek farklı etkinliklere yer verecektir.
8. Şenlik programları kapsamında okullarda isteğe bağlı olarak öğrencilerin el becerilerinin geliştirilmesi ve eski oyuncakların yeniden canlandırılması amacıyla, anne, baba, dede ve nineleri ile birlikte oyuncaklar yapılarak okulların belirleyeceği uygun tarihlerde sergilenmesi sağlanabilir.
9. Organizasyon komitelerinin, şenlik içinde düzenlenecek yarışmaların takım yarışması olmasına, yarışmalar sonunda ödül verilmesi durumunda katılımcıların kazanma hırsını ön plana çıkarmasını engelleyecek maddi değeri düşük ödüllerin verilmesine özen göstermesi gerekmektedir.

10. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği'ne öncelikle 5. 9. sınıf öğrencileri ve anne-babalar olmak üzere her yaşta öğrenci ve yetişkinler isteğe bağlı olarak katılabilir.
11. İl organizasyon komitelerinin kendi illerinde düzenleyecekleri Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği'nin programını (oynatılacak oyunlar ve kimlere oynatılacağı, oyunların oynanacağı yerler ve zamanı gibi bilgileri içeren şekilde) **28 Şubat 2014** tarihine kadar il millî eğitim müdürlükleri Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne, il gençlik hizmetleri ve spor müdürlükleri ise Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı sfokulspor@gmail.com e-mail adresine bildirecektir.
12. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği, her ilde organizasyon komitesi tarafından belirlenecek program kapsamında **17 Mart – 6 Haziran 2014** tarihleri arasında il genelinde yapılacaktır.
13. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği'nin programı oluşturulurken yukarıda açıklanan sınıf ve oyunların haricinde diğer sınıfların ve oyunların programa alınmasına il organizasyon komitesi karar verecektir. (Örneğin 2. sınıflar arasında yağ satarım bal satarım oyunu, 3. sınıflar arasında mendil kapmaca, 4. sınıflar arasında tombik ve bunun gibi)
14. Geleneksel çocuk oyunları kurallarının bölgelere göre değişkenlik göstermesi ve genel olarak kabul görmüş belirli kuralları olmaması nedeniyle İl Organizasyon Komitesi, oluşturacağı alt komisyon ile şenlik programında yer verilecek oyunları ve kurallarını belirleyecektir.
15. Organizasyon komitesi tarafından şenlikler öncesinde “Çocuk Oyunları Şenliği”, “Oyunun Çocuk Gelişimindeki Yeri” konularında eğitimcilere bilgilendirmeler yapılması hususunda program hazırlanıp uygulanabilecektir.

16. Organizasyon komiteleri şenlik kapsamında yapılacak yarışmalarda her takımın başına sorumlu bir öğretmen görevlendirilmesini sağlayacaktır. Görevlendirilen öğretmenler birden fazla takımdan sorumlu olabilecektir.
17. Geleneksel çocuk oyunları şenliği kapsamında düzenlenecek yarışmaların yapılacağı yerleri ve zamanını il organizasyon komitesi belirleyip, gerekli sağlık ve güvenlik önlemlerini alarak yarışmalarla ilgili duyuruyu yapacaktır.
18. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği kapsamında düzenlenecek yarışmalarda hakemleri il organizasyon komitesi belirleyecektir. Hakemler gönüllü öğretmenlerden, antrenörlerden, spor uzmanlarından oluşturulacaktır.
19. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği kapsamında düzenlenecek faaliyetlerin finansmanını (madalya, kupa, başarı belgesi, katılım belgesi, tanıtım afişleri, görselleri ve broşürleri, saha, il/ilçe yarışma merkezi oyun malzemeleri sağlık ve güvenlik tedbirleri gibi) Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü il müdürlükleri karşılayacaktır.
20. Tüm yarışmalara katılacak her öğrenci için veli sağlık beyanı ile veli izin belgesi ve öğrenci belgesi istenecektir. Veli sağlık beyanı ve veli izin belgesi olmayan öğrenciler yarışmalara katılamayacaktır. Ek 1 formu doldurularak bir nüshası okulda, bir nüshası ise gençlik hizmetleri ve spor il/ilçe müdürlüğü yetkililerine teslim edilecektir. Yarışmalara katılacak olan öğrencilerin, sporcu oyuncu olarak okul sporları bilgi yönetim sistemine oyun spor kartlı olarak kayıtları yapılacaktır. Kayıtlar için Spor Genel Müdürlüğü okul spor faaliyetleri için oluşturulan <https://www.okulsportal.gsb.gov.tr> sisteminden okullara gönderilen şifreler ile okul sporları bilgi yönetin sistemi linkini giriş yapılarak kurumsal kod ve şifre ile sisteme girilecektir. Okul modülünden okul spor dalı katılım işlemlerinden oyun dalı seçilecektir. Daha sonra oyun modülünden sporcu eklenecek ve oyun spor kartı

alınacaktır. Şifresi olmayan okullar gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğünden şifre talep edebilirler.

21. Okullar yarışmalara isteğe bağlı olarak seyirci öğrenci götürülebilecektir. Yarışmacı ve seyirci öğrenci götürülmesi durumunda Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilgili mevzuatı doğrultusunda izin işlemleri yapılması ve gerekli güvenlik önlemlerinin alınması sağlanacaktır.
22. Okullar oyun branşındaki takım sayısına göre forma ve şortlarını imkânları ölçüsünde yaptıracaklardır. Forma, şort, eşofman yaptıramayan takımlar yarışmalarda mutlaka numaralı antrenman yeleği giyeceklerdir.
23. Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği'nin uygulanması sırasında ihtiyaç duyulan tüm kararlar İl Organizasyon Komitesi tarafından alınacaktır. İl Organizasyon Komitesi, bölgeye özgü geleneksel oyunları da şenlik programına dâhil edebilir.
24. Yarışmalarla ilgili bilgi, belge ve dokümanlara Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan <http://cocukoyunlari.meb.gov.tr> web adresinden, Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı www.okulsportal.gsb.gov.tr web adresinden veya Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü web sitelerinden ulaşılabilir.
25. İl yarışmalarında dereceye giren takımlara kupa, madalya ve başarı belgeleri Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğünce sağlanacaktır. Dereceye giremeyen takımlara katılım belgesi verilebilecektir.

EK-1

SPORCU BİLGİLERİ (Oyun Spor Kartı)		
T.C. KİMLİK NO		
ADI SOYADI		
ANA ADI		
BABA ADI		
DOĞUM TARİHİ		
OKULA KAYIT TARİHİ		
OKUL ADI		
SINIFI - ÖĞRENCİ NO		
CİNSİYET	ERKEK	KIZ
SEÇİLEN SPOR DALI		
EK SPOR DALLARI	1.	2.
KATEGORİSİ	(Oyun Kartlı) (İlkokullar) 1.2. 3. 4. Sınıf ☐	(Oyun Kartlı) (Ortaokullar) 5. 6.7.8. Sınıf ☐ (lise) 9. sınıf ☐
	SAĞLIK İZİN BELGESİ	
<i>Yukarıda kimlik bilgileri yazılı öğrencinin oyunlara katılmasında sağlık yönünden bir engeli olmadığını beyan ederim.</i>		
Velinin Adı-Soyadı İmza-Tarih		
VELİ İZİN BELGESİ		
<i>Yukarıda kimlik bilgileri yer alan ve velisi bulunduğum oğlumun / kızımınokulu adına oyun spor kartı çıkarmasına, il içi müsabakalara katılmasına izin veriyorum.</i>		
VELİNİN ADI SOYADI		
İMZA - TARİH		
<i>Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen oyuncu sporcu okulumuzun devamlı öğrencisidir.</i>		
.../.../201.. Okul Müdürü Mühür İmza		
NOT: OYUN SPOR KARTI ÇIKARACAK ÖĞRENCİLER İÇİN FOTOĞRAFLI NÜFUS CÜZDANINA VE BU BELGE İÇİN FOTOĞRAFA GEREK YOKTUR.		

İRTİBAT KİŞİLERİ

- 1- Ömer Yusuf ŞEKERCİ
Millî Eğitim Bakanlığı
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
Sosyal Ortaklar ve Projeler Grup Başkanlığı

Telefon: 0312- 212 68 80 (Dahili:4112)

E-Posta: oysekerci@meb.gov.tr

- 2- Aydın ÇETİN
Gençlik ve Spor Bakanlığı
Spor Genel Müdürlüğü
Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı

Telefon: 0312- 596 72 86

E-Posta:sfokulspor@gmail.com